

การถอดบทเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตัวอย่าง มหาวิทยาลัยแม่โจ้
เรื่อง แรงบันดาลใจในการทำงานและแนวทางการก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ

- ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (ศาสตราจารย์ ดร.อานัฐ ตันโช)
- ผู้เชี่ยวชาญด้านบริการสังคม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาวิณ มะโนชัย)

จัดทำโดย
ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สำนักงานมหาวิทยาลัย

การถอดบทเรียนจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตัวอย่าง มหาวิทยาลัยแม่โจ้
เรื่อง แรงบันดาลใจในการทำงานและแนวทางการก้าวเข้าสู่ความเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ศาสตราจารย์ ดร.อานัฐ ตันโช
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรธรรมชาติ

ประวัติการทำงาน

อดีตเคยทำงานอยู่บริษัทเอกชนแห่งหนึ่งที่กรุงเทพมหานคร ในย่านสีลม ประมาณ 4 ปี ซึ่งตอนนั้นได้ประสบการณ์การทำงานพอสมควร แต่สุดท้ายก็ได้ตัดสินใจเข้ามาสู่โลกของวงการศึกษานี้ เนื่องจากมีความคิดต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก จึงได้ตัดสินใจสอบบรรจุรับราชการตำแหน่งอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเริ่มทำงานตั้งแต่วันที่ 15 พฤษภาคม 2532 หลังจากที่ได้มีโอกาสทำงานในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงเริ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงของชีวิตครั้งใหญ่ เนื่องด้วยต้องมีการปรับตัวที่แตกต่างจากการใช้ชีวิตแบบในกรุงเทพ หลังจากทำงานได้ประมาณ 5 วัน เห็นภาพวิถีชีวิตของข้าราชการ จึงเกิดการตั้งคำถามกับตัวเองว่า จะสามารถทำงานอยู่ที่นี่ได้หรือไม่ เนื่องจากลักษณะการใช้ชีวิตและการทำงานที่เปลี่ยนไปจากเดิม แต่ข้อดีคือมีเวลาว่างส่วนตัวเพิ่มมากขึ้น สิ่งแรกๆที่คิดก็คือต้องการจะพัฒนาตนเองด้านภาษาอังกฤษ จึงตัดสินใจเรียนที่สถาบันสอนภาษาอังกฤษ AUA จังหวัดเชียงใหม่ และดูแลตัวเองด้วยการเริ่มออกกำลังกาย มีการสังสรรค์ ใช้ชีวิตแบบสโลว์ไลฟ์ เป็นลักษณะนี้ประมาณ 1-2 ปี จึงทำให้เงินที่เก็บลดน้อยลง เนื่องจากเงินเดือนปัจจุบันที่ได้รับน้อยกว่าในอดีต ความสะดวกสบายก็ลดลงตาม ทำให้ตัวเองต้องเริ่มประหยัดการใช้จ่ายเงินให้น้อยลงกว่าเมื่อก่อน แต่เนื่องจากสมัยนั้นค่าครองชีพในแม่โจ้ไม่สูงมากนัก ก็พอสามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบได้ดีขึ้น ช่วงนั้นคิดหาวิธีการที่จะเพิ่มรายได้ เนื่องจากมีแผนต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาเอก จึงตัดสินใจสอบแข่งขันเพื่อชิงทุนการศึกษา ผลคือสอบชิงทุนได้ และมีโอกาสเข้าร่วมโครงการระหว่างประเทศเบลเยียม และไปดูงานต่างประเทศในทวีปยุโรป หลังจากกลับไทยทำให้คิดว่าไม่สามารถใช้ชีวิตแบบ enjoy life เหมือนเมื่อก่อนได้อีก ควรต้องมีการพัฒนาตนเอง ถ้ายังใช้ชีวิตอยู่แบบเดิม ๆ มีรายได้เท่าเดิม อนาคตอาจกลายเป็นคนที่เรียกว่า “คนจนรุ่นใหม่” ซึ่งหมายถึง วัยรุ่นที่ไม่สามารถทำอะไรตามอำเภอใจได้ด้วยฐานะที่เป็นอยู่เลย คิดทบทวนและหาวิธีทำอย่างไรได้บ้าง จึงตัดสินใจเริ่มทำงานวิจัยเรื่องสมัยที่เคยเรียนระดับปริญญาโท แต่พอทดลองทำแล้วสุดท้ายกลับไม่สนุกอย่างที่คิดไว้

ทำไมถึงตัดสินใจเปลี่ยนผันตัวเองจากงานเอกชนมาเป็นการรับราชการเป็นอาจารย์ ลองเล่าชีวิตของจุดเริ่มต้นการเป็นข้าราชการในรั้วมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในฐานะอาจารย์ที่สอนนักศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

สมัยที่ทำงานบริษัทเอกชน ได้รับเงินเดือนสูงแต่พอถึงสิ้นเดือนเงินเดือนก็ถูกใช้หมด เนื่องจากความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด มีมากก็ใช้มาก มีน้อยก็ใช้น้อย ซึ่งค่านิยมในอดีตคนที่ทำงานรับเงินเดือนเป้าหมายคือต้องการมีบ้าน มีรถ ดังนั้น จึงเกิดความต้องการกลับมาดูเงินของตัวเองในจังหวัดลำพูน เพราะมีบางอย่างที่ไม่ต้องลงทุนสูง เรามีที่ดินทำกิน มีที่เหมาะกับการทำเกษตรตามที่เคยเรียนมา ประกอบกับคุณพ่อเป็นศิษย์เก่าแม่โจ้ รุ่นที่ 20 จึงได้ชักชวนให้ไปทำงานที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในช่วงแรกยังไม่ได้มีความคิดต้องการทำงานในแม่โจ้มากนัก แต่ด้วยไม่ได้มีโอกาสในการเลือกสมัครงานมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มากนัก

ประกอบกับแม่โจ้เปิดรับสมัครงาน และเพื่อไม่ต้องได้เปลี่ยนวิถีชีวิตของตนเองมากนัก จึงตัดสินใจเลือกสอบบรรจุเป็นข้าราชการในตำแหน่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้

จากการทำงานตำแหน่งอาจารย์มาได้สักระยะ เกิดการเปลี่ยนผัน มีความเครียด มีเวลารว่างจากเดิม ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ดี หรือเป็นข้อดีกับการมีเวลาให้กับตนเองเพิ่มขึ้นอย่างไร

มีความสุขในการทำงาน เนื่องจากอดีตครอบครัวถูกฝึกให้ตัวเองเป็นคนไม่อยู่นิ่งเฉย ในแต่ละวันต้องหากิจกรรมทำ เช่น การเขียนบันทึกการใช้ชีวิตประจำวัน ประกอบกับสมัยทำงานบริษัทเอกชนจะไม่ปล่อยให้เรามีเวลารว่าง จะป้อนข้อมูลและมอบหมายงานให้ทำตลอดเวลา เพราะบริษัทจะคิดถึงความคุ้มค่า เราทำรายได้ให้องค์กรกลับคืนมาเท่าไร แต่เมื่อวันหนึ่งได้มีโอกาสเป็นอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จึงตั้งคำถามกับตัวเองว่าในแต่ละวันจะต้องทำอะไรบ้าง หรือแค่ช่วงเช้าทำงาน ช่วงบ่ายเสร็จงาน หากหลังจากนั้นมีเวลารว่างจะทำอะไรต่อ จึงเป็นที่มาของความต้องการพัฒนาตนเองด้านภาษาอังกฤษ ประกอบกับตัวเองมีนิสัยชอบอ่านหนังสือและเมื่อยิ่งศึกษาค้นคว้า ยิ่งอ่านยิ่งเกิดความสุข จึงเกิดเป้าหมายที่ต้องการจะศึกษาต่อที่ต่างประเทศ จึงเริ่มพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ และพอสามารถเขียนและอ่านงานวิจัยเป็นภาษาอังกฤษได้ เมื่อทักษะภาษาอังกฤษดีทำให้ตนเองมีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด เมื่อสอบชิงทุนที่ไหนสักจะมีโอกาสดีกว่าคนอื่นเสมอ และเมื่อสมัครรับทุนเรียนต่อ ณ ต่างประเทศ ตนเองก็ได้รับการคัดเลือก ตอนนั้นคิดในใจว่าหากไปก็มีทั้งโอกาสทั้งจบและไม่จบ แต่ถ้าตัดสินใจไปหากกลับมาแล้วไม่จบ ก็จะมีคนดูถูก จึงมีความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาและเมื่อไปศึกษาต่อ การสอนในต่างประเทศฝึกให้เราคิดแบบใหม่ ๆ ในช่วงแรก ๆ ถามโพรเฟสเซอร์จะให้เราทำงานอะไร ท่านตอบกลับมาว่าที่นี่เราไม่ได้บอกว่าคุณต้องทำอะไร แต่คุณต้องบอกว่าจะทำอะไร และฉันจะบอกว่าใช่หรือไม่ใช่ ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนการสอนของต่างประเทศ ตอนนั้นอาจารย์แจกแค่สำเนาเอกสารให้ 1 ฉบับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการคัดลอกหนังสือเพื่อใช้อ่าน ค้นคว้า จึงถ่ายเอกสารเท่าที่จำเป็นจริงๆ เนื่องจากมีค่าใช้จ่ายสูง และเมื่อศึกษามากขึ้นทำให้เริ่มค้นพบตนเอง ช่วงระหว่างเรียนต้องมีการแข่งขันกับเพื่อชาวต่างชาติในการใช้เครื่องมือทดลอง เนื่องจากมีจำนวนจำกัด ซึ่งส่วนใหญ่ตนเองไม่ทันได้ใช้งานเนื่องจากมักมีคนจองใช้ ตั้งแต่เวลา 08.00 - 16.00 น. ซึ่งโพรเฟสเซอร์ ได้ให้คำแนะนำว่า “1 วัน มี 24 ชั่วโมง ถ้ามันเต็มช่วงเช้าคุณก็ทำเวลาตอนกลางคืนสิ” จึงได้เริ่มวางแผนทำงานวิจัยและจองเครื่องมือห้องทดลองในเวลากลางคืน ทำให้เริ่มสนุกจากการทำงานทดลองเนื่องจากมีเครื่องมือพร้อมใช้ ช่วงนั้นเราเน้นใช้ความคิดพร้อมทำงานไปด้วย ทำให้ฝึกประสบการณ์การทำงานให้เรา สู้ เร็ว แรง ลุย เนื่องจากถูกบีบบังคับเรื่องการเงิน เวลาหากยิ่งเรียนนานเงินเดือนก็จะเต็มเปดาน จึงเป็นจุดหนึ่งที่ต้องขวนขวายในการเรียนมากขึ้น

ในเรื่องของความเชี่ยวชาญ มีจุดเริ่มต้นของการมาทำงานวิชาการเพื่อก้าวสู่ตำแหน่งศาสตราจารย์นั้น มีการเริ่มต้นและเรียนรู้งานวิจัยอย่างไรบ้าง

วันแรกของการทำงานที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้มีโอกาสพบศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สงวนศรี ท่านดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีเกษตรแม่โจ้ (ตำแหน่งอธิการบดี) ได้ให้ข้อคิดไว้ว่า “มาที่นี่ อยากรมีความสุขให้ไปสายวิชาการ อยากรมีความสุข (ใช้ความคิดเยอะๆ) ต้องไปสายบริหาร” ดังนั้น จึงเริ่มมองตนเองว่าอยากจะมีมีความสุขหรือความสุข จึงตัดสินใจเริ่มต้นของการเป็นสายวิชาการ เพราะหากตั้งใจเดินเส้นทางสายวิชาการเพียงอย่างเดียว อาจจะทำให้ตนเองทำงานเกิดประสพผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

ประเด็นเรื่องแรกของการทำงานวิจัย คือต้องการทำงานวิจัยที่ตอบสนองความต้องการของสังคม โดยได้มีโอกาสเข้าพบท่านรองอธิการบดี อาจารย์ ดร.บุญรอด ศุภอุดมฤกษ์ ท่านได้ให้ข้อแนะนำในเรื่องการทำงาน

“ถ้าหากเมื่อไหร่ได้มีโอกาสนำขยะกลับมาใช้ได้จะมีประโยชน์อย่างมาก” และจนถึงสมัยอาจารย์ ดร.สรานู เพิ่มพูน ตำแหน่งอธิการบดี ได้มอบหมายงานให้เข้าไปช่วยเรื่องมีอบขยะของจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากบ่อทิ้งขยะเต็ม ซึ่งอยู่บริเวณข้างหลังมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และหน่วยงานราชการมีความต้องการจะสร้างบ่อที่สองในการทิ้งขยะ ซึ่งตอนนั้นเป็นปัญหาของสังคมเชียงใหม่ ดังนั้น เพื่อให้การแก้ปัญหาเรื่องมีอบขยะ จึงได้มีโอกาสมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการเรื่องขยะของจังหวัด ในนามของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งทำให้ได้ทราบว่า มีประเด็นด้านการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง และมีปัญหาเรื่องความเห็นต่างของศิษย์เก่าที่แบ่งเป็นสองฝ่าย ทั้งส่วนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยในการสร้างบ่อทิ้งขยะ ช่วงนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือได้รับผลกระทบมักเข้ามาติดต่อสอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นที่หน่วยงานเป็นประจำ เนื่องจากตนเองสอนในเรื่องเกี่ยวข้องกับการทำปุ๋ย การจัดการเบส จึงกลายเป็นหน่วยงานศูนย์กลางในการรับฟังปัญหา และเมื่อมีการเข้าร่วมประชุมที่จังหวัดเชียงใหม่ จึงทำให้ทราบถึงเรื่องของกาทิ้งขยะเป็นปัญหาใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ และปัญหาใหญ่ที่สุดคือขยะอินทรีย์ส่งกลิ่นเหม็น ซึ่งมีปริมาณมากถึง 64 เปอร์เซ็นต์ของขยะทั้งหมด ส่วนขยะจำพวกที่ขายได้ เช่น ขวด กระดาษ มักจะไม่ค่อยมีปัญหา แต่ปัญหาของขยะที่ส่งกลิ่นเหม็นเป็นหน้าที่ของนักวิชาการที่ต้องเข้าไปช่วยหาวิธีการแก้ปัญหา และประกอบกับช่วงนั้นราคากำจัดขยะที่เพิ่มสูงขึ้น จากราคาปกติ 200 บาท เพิ่มเป็นราคา 480 บาท โดยภายในหนึ่งสัปดาห์ขยะจะส่งกลิ่นเหม็นทั่วจังหวัดเชียงใหม่ เช่น สุสานหายยา สุสานสันกู่เหล็ก ตนเองจึงได้ตัดสินใจเลือกการทดลองโดยการทำงานวิจัยเรื่อง การกำจัดขยะด้วยไส้เดือน ทำให้ช่วงนั้นมีคนสนใจเชิญไปบรรยายให้ความรู้เป็นจำนวนมาก จึงนำข้อมูลการบรรยายดังกล่าวถอดให้กลายเป็นภาษาเขียน ซึ่งก่อนที่จะเขียนข้อมูลเรื่องไส้เดือนดิน ได้มีโอกาสศึกษาตำราเรื่องจุลินทรีย์เพื่อใช้ในการบรรยายให้กับ NGO ของประเทศเกาหลี และได้นำข้อมูลดังกล่าวถอดเป็นประเด็นสำคัญๆ เพื่อนำข้อมูลไปบรรยายที่อื่นๆ และประกอบกับมีผู้ที่สนใจ ได้แก่อาทิ หัวข้อเรื่องจุลินทรีย์ท้องถิ่น การพัฒนาโครงการเกษตรต่าง ๆ ที่มีค่าใช้จ่ายไม่สูง การพึ่งพาตนเองเพื่อหาจุลินทรีย์ นำสิ่งรอบ ๆ ตัวมาใช้ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับการทำไส้เดือนดิน ประกอบกับช่วงนั้นได้มีโอกาสทำงานร่วมกับโครงการหลวง เรื่องการทำสารไฮโดรฟลิค ซึ่งเป็นธาตุอาหารครบ โดยทำการปฐมนิเทศให้กับโครงการหลวง ทำวิจัยนำหมักตามธาตุอาหารที่เราจะนำมาใช้งาน เรื่องจุลินทรีย์ที่นำมาสลายในขยะให้กลายเป็นธาตุอาหารที่เหมือนกัน และได้ค้นพบเทคโนโลยีการทำปุ๋ยหมักให้เร็วขึ้น โดยวิธีการนำไส้เดือนดินมาย่อยสลาย ให้ลดระยะเวลาจาก 20 วัน เหลือภายใน 5 วัน และค้นพบจุลินทรีย์ในไส้เดือน มีประมาณ 343 สปีชีส์ ซึ่งค้นคว้าได้พบข้อมูลเป็นจำนวนมาก และรวบรวมข้อมูลเพื่อเขียนหนังสือ โดยใช้เวลา 6 เดือน มีการพัฒนาปรับปรุงให้เป็นลักษณะหนังสือการ์ตูนเล่มแรก เพื่อนำไปวางจำหน่ายและจำหน่ายหมดโดยใช้เวลาประมาณแค่ 3 เดือน จึงทำให้เกิดการปรับปรุงเพิ่มเนื้อหาเพื่อจัดทำเล่มสอง มีนักศึกษา มาช่วยวาดการ์ตูน วางจำหน่ายประมาณ 5 เดือนขายหมด ตอนนั้นได้รับการสนับสนุนทุนจาก สวทช. โดยมีเงื่อนไขต้องแจกให้ห้องสมุดทั่วประเทศ โครงการหลวง จำนวน 300 เล่ม ทั้งนี้ หนังสือมีผู้ให้ความสนใจตอบรับที่ดี จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจ มีการออกบูทและนำเสนอบนเวทีที่งานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ส่งผลให้เกิดความสุข มีแรงบันดาลใจที่ต้องพัฒนางานวิจัยหลายเรื่องเพื่อตีพิมพ์หนังสือ เช่น เรื่องไส้เดือน เกษตรธรรมชาติ มีการเล่าผ่านจากภาพการ์ตูน และนำถูกไปแปลภาษาอาเซียนเกือบทุกภาษา และหลายประเทศให้ความสนใจในการสั่งซื้อ

จุดเริ่มต้นของอาจารย์ไม่ได้มีความมุ่งหวังด้านความก้าวหน้าทางด้านวิชาการเป็นอันดับแรก แต่เป็นความต้องการที่จะอยากแก้ปัญหาสังคม ในงานวิจัยชิ้นแรกและทำด้วยความสุขที่อยากจะทำ ซึ่งตอนนี้อาจารย์มีงานวิจัยที่ขึ้น หนังสือก็เล่ม paper เท่าไหร่

มีรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการท่านหนึ่ง ได้สอบถามเรื่องความสนใจในการทำผลงานทางวิชาการ ซึ่งทำให้เป็นจุดเริ่มต้นของการรวบรวมผลงานทางวิชาการ ซึ่งท่านได้แนะนำให้ยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการโดยข้ามจากตำแหน่งอาจารย์เป็นรองศาสตราจารย์ เนื่องจากมีเอกสารผลงานที่สะสมเป็นจำนวนมากเพียงพอที่สามารถยื่นขอได้ โดยได้ขอทางกองการเจ้าหน้าที่ ตรวจสอบเอกสารให้เบื้องต้น แต่ทั้งนี้คุณภาพของผลงานทางวิชาการขึ้นอยู่กับคณะกรรมการผู้ตรวจประเมิน สรุปผ่านการประเมินและได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์

ตั้งแต่ที่อาจารย์สะสมผลงานวิจัยจนกระทั่งตัดสินใจยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยใช้เวลาในการรวบรวมเอกสารกี่ปี

ใช้เวลาสะสมผลงานมากกว่า 10 ปี ซึ่ง ณ ขณะนั้นไม่ได้ตั้งใจเก็บผลงานเพื่อใช้ในการยื่นขอตำแหน่งทางวิชาการ แต่เป็นผลงานที่เกิดจากความสุขความสนุกในการทำงาน การทำผลงานนั้น ปกตินักวิชาทั่วไปมักจะมีการตีพิมพ์ผลงาน แต่สำหรับตัวเองการเริ่มเขียนหนังสือ เกิดจากเหตุผลเพราะสามารถนำไปจำหน่ายให้เกิดรายได้เพื่อนำมาสนับสนุนทีมงาน นักศึกษาช่วยงานโครงการวิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรธรรมชาติแม่โจ้ (ไส้เดือนดิน) เนื่องจากไม่มีรายได้จากแหล่งอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนโครงการ

**ทุนวิจัยในอดีตนั้นเพียงพอ มีหลากหลายแหล่งทุนเหมือนปัจจุบันหรือไม่
งบประมาณสนับสนุน**

ในอดีตมีจำนวนแหล่งทุนเพื่อสนับสนุนงานวิจัยที่เพียงพอ แต่สมัยนั้นบางครั้งงานวิจัยที่ผลิตมาต้องนำไปใช้ในการวิเคราะห์ ในการเขียน การทำงานวิจัย แต่ในบางทุนวิจัยให้จำกัดพอตีพิมพ์มากเกินไป แต่ตนเองต้องมีการบริหารจัดการทุนให้เพียงพอเมื่อสิ้นสุดโครงการและหลังสิ้นสุดโครงการให้ได้ เช่น บางโครงการวิจัยมีระยะเวลา 10 เดือน แต่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเมื่อทำงานครบ 10 เดือน ต้องจ้างเนื่องจากไม่สามารถให้เลิกจ้างได้ และในบางครั้งมีรายได้อาจไม่เพียงพอจ้างช่วงระยะ 5 - 6 เดือน จึงต้องหารายได้เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่โครงการ จึงเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่ต้องหารายได้สะสมจากการขายหนังสือใช้สนับสนุนโครงการวิจัย

ในเรื่องความเชี่ยวชาญ เมื่อนึกถึงศาสตราจารย์ ดร.อานัฐ ตันโช จะคิดถึงผลงานเด่นเรื่องไส้เดือนดิน ซึ่งเป็นผลงานวิจัยชิ้นแรก ๆ โดยมีความเป็นมาอย่างไรบ้าง

นอกจากผลงานวิจัยเรื่องไส้เดือนดินแล้ว ยังมีผลงานงานวิจัยเรื่องไฮโดรฟิลิก โดยมีการพัฒนาสูตรเพื่อจำหน่ายซึ่งทำรายได้ให้กับโครงการหลวงเป็นจำนวนมาก ถัดมาทำเรื่องน้ำหมักเกษตรธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการทำผลงานไส้เดือน ซึ่งผลงานเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกันในเรื่องเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ต้องการใช้ มาจากศาสตร์เกษตรธรรมชาติ สิ่งที่อยู่รอบตัวล้วนเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ ใครคิดว่าเป็นขยะเราคิดว่าเป็นวัตถุดิบ ซึ่งนำไปเปลี่ยนแปลงให้เป็นวัตถุดิบที่ให้เกิดประโยชน์ และนำกลับมาใช้ใหม่ได้ อาทิ เรื่องโครงการมูลมนุษย์ก็เกิดจากการที่มีโอกาสอบรมที่ประเทศเดนมาร์กจากโครงการ Nida ซึ่งเขานำอุจจาระ ปัสสาวะไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีข้อจำกัดในบางครั้งใช้ประโยชน์ได้และไม่ได้ ซึ่งตอนนั้นได้ตั้งคำถามกับตัวเอง หากใช้ไม่ได้จะหาวิธีการอย่างไรเพื่อให้ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ และใช้งานอย่างไรให้ดูดี ประกอบช่วงนั้นเรื่องการค้าจัดขยะ ทำให้ทราบข้อมูลว่าเชื้อจุลินทรีย์ที่เป็นอันตรายในมนุษย์ คือจุลินทรีย์ที่อยู่ในอุจจาระคน ดังนั้น ต้องหาวิธีการเพื่อฆ่าเชื้อจุลินทรีย์กลุ่มนี้ โดยต้องใช้ข้อมูลภูมิเท่าไร ต้องหมักอย่างไร แต่พอถึงการทดลองจุดหนึ่งทำให้พบข้อมูลว่าในอุจจาระ

มนุษย์จะมีปัสสาวะซึ่งพบในโตรเจนอยู่ประมาณ 88 เปอร์เซ็นต์ หรือสัดส่วน 9:1 ฟอสฟอรัสมี 7:3 ซึ่งทำให้ทราบว่ปัสสาวะจะไม่มีเชื้อจุลินทรีย์ ดังนั้น สิ่งที่น่ามาใช้ประโยชน์ได้มักจะพบในปัสสาวะไม่ได้อยู่ในอุจจาระ จึงทำให้เกิดแนวคิดการสร้างห้องน้ำอุจจาระแยกจากปัสสาวะ เพื่อนเน้นการนำปัสสาวะไปใช้ประโยชน์และขยายผลให้มหาวิทยาลัย โรงเรียน วัดนำไปปรับใช้ และต่อยอดการศึกษาเพื่อนำไปบำรุงกับพืชชนิดที่ไม่สามารถรับประทานได้เท่านั้น เนื่องจากพืชที่มนุษย์รับประทานอาจเพราะมีผลต่อความรู้สึกหากนำของเสียไปบำรุง จึงทำให้เกิดเขียนผลงานเอกสารและตำรา ประกอบกับได้รับทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการทำห้องน้ำ จึงทำให้มีแหล่งทุนที่เพียงพอสำหรับใช้ในการทำงาน โดยที่ไม่ได้ขอสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากแหล่งอื่นๆ ซึ่งการทำงานไม่เน้นการเขียนบทความงานวิจัย หรือเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ หรือผลประโยชน์ให้กับตัวเอง แต่เน้นเรื่องวิธีการช่วยแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ทำให้สื่อโทรทัศน์ต่าง ๆ ให้ความสนใจ ได้เชิญสัมภาษณ์ พร้อมได้ใช้ภาพลักษณ์การสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นที่รู้จัก จึงส่งผลให้ศิษย์เก่าแม่โจ้ขอบคุณและให้กำลังใจที่มีส่วนช่วยในการสร้างชื่อเสียง พร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการตีพิมพ์หนังสือ และได้มีโอกาสบรรยายในโรงเรียน เรือนจำ สถานท้องค้การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ซึ่งหลังจากที่ไปให้ความรู้ และนำความรู้กลับมาเป็นประโยชน์ให้กับสังคมนั้น ทำให้ตัวเองได้รับผลตอบแทนในเรื่อง เช่น ตำแหน่งทางวิชาการ เงินเดือนเพิ่มสูงขึ้น ได้ค่าเงินประจำตำแหน่งรองศาสตราจารย์ เกิดผลงานวิจัย เป็นที่รู้จัก ได้รับการยอมรับ หนังสือที่เขียนมีผู้สนใจและได้รับการตอบรับที่ดี เกิดความภาคภูมิใจในการสร้างลูกศิษย์ และได้เกิดแรงบันดาลใจจากอาจารย์ที่เคารพที่มีตำแหน่งศาสตราจารย์ ซึ่งเป็นผลักดันให้มุ่งสู่ทำผลงานเพื่อใช้ในการขอตำแหน่งศาสตราจารย์ โดยได้ทำงานและเขียนผลงานไปพร้อมกัน จนในที่สุดเริ่มสะสมผลงานจากการทำงานเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และเริ่มทำงานเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากขยะมากขึ้น จนวันหนึ่งได้งบประมาณสนับสนุนเพื่อใช้ในการทำงานที่สำนักฟาร์ม ปรับปรุงพัฒนาจากดินแดนรกร้างว่างเปล่า อากาศร้อน จนกลายเป็นฟาร์มที่มีขนาดใหญ่ระดับอุตสาหกรรม เป็นโรงเรือนที่สามารถกำจัดขยะขนาดใหญ่เป็นตัน บ่อมีขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นที่ส่งผลกระทบสูง มีการกำจัดขยะเพื่อได้เชื้อของไส้เดือนที่มีราคาสูง เหมาะกับการนำไปบำรุงต้นไม้ที่มีราคาสูงๆ

ในฐานะที่อาจารย์มีความเชี่ยวชาญ และเป็นผู้ทำงานด้านยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัย ด้านบริการวิชาการ ต้องการฝากข้อคิดให้กับอาจารย์ อาจารย์รุ่นใหม่ นักวิชาการที่ทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญแบบอาจารย์อย่างไรบ้าง

หากเลือกเป็นนักวิชาการจะมีความสุขในการทำงาน แต่หากเป็นผู้บริหารไม่ค่อยมีความสุข เนื่องจากต้องมีความใจเย็น ใจแข็ง ไม่หุบปาก เพราะต้องบริหารคน เรื่องกระบวนการทำงานต้องเข้าร่วมประชุมตลอด แต่เมื่ออยู่ในตำแหน่งสายวิชาการ สิ่งแรกคือต้องเริ่มมีความสุขกับการทำงาน และการทำงานสายวิชาการเป็นการแข่งขันกับตัวเอง เช่น การเขียนหนังสือ บทความงานวิจัย เป็นเรื่องการทำผลงานเฉพาะบุคคลทั้งสิ้น และหากทำงานเพื่อมีส่วนแก้ไขปัญหาของเกษตรกร หรือชุมชน จะมีเกษตรกรหรือกลุ่มอาชีพที่มีลักษณะคล้ายเป็นเครือข่าย เป็นเพื่อน ซึ่งบุคคลกลุ่มเหล่านี้เป็นกำลังใจในการทำงานให้เราที่ดี หากจะทำงานวิจัยเรื่องใดควรนึกถึงประโยชน์ต่อสังคม การนำไปใช้เป็นหลัก ประชาชนได้ประโยชน์อะไร เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจไหม และควรเป็นงานวิจัยที่เรียกว่าขั้นห้ำง ไม่ใช่ขั้นหึ่ง แล้วสิ่งที่เราทำจะเกิดความสุข ให้ทำซ้ำ ๆ จนเกิดความเชี่ยวชาญ สุดท้ายสิ่งที่ได้รับมันจะกลับมาหาตัวเราเอง อย่าห่วงเรื่องผลประโยชน์ต่าง ๆ ควรทำงานของตนเองให้เต็มที่ และสิ่งที่เป็นผลพลอยได้ก็คือผลงานวิจัย งบประมาณสนับสนุนวิจัย การสนับสนุนต่าง ๆ และเมื่อหากนึกถึงงานวิจัยเรื่องนี้แล้ว ผู้อื่นต้องนึกถึงตัวเราเป็นอันดับแรก ก็จะได้ทั้งงาน เงิน

นักศึกษา ความปลื้มปิติ และเมื่อเราทำทั้งหมดแล้วก็จะกลายเป็นผลงานทางวิชาการที่จะตอบสนองต่อ สังคม และเป็นแนวทางที่จะก้าวสู่การมีผลงานวิชาการอีกมากมายและเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านนั้น ๆ ต่อไปในอนาคต

ผู้เชี่ยวชาญด้านบริการสังคม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาวิน มะโนชัย
ตำแหน่ง รองอธิการบดี

ทำไมผู้ช่วยศาสตราจารย์พาวิน มะโนชัย ถึงได้รับฉายานามว่ามิสเตอร์ลำไย

เนื่องด้วยทำงานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาลำไยยาวนานกว่า 30 ปี ประกอบกับเดิมมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำพูน และครอบครัวมีการทำสวนลำไย ทำสวนผัก เพราะฉะนั้นแล้วจึงได้เห็นปัญหาของเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาของชาวสวนลำไย จึงได้เก็บปัญหาเหล่านั้นไว้ หลังจากนั้นได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการวิจัย พัฒนา สร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม เพื่อส่งเสริมเกษตรกร โดยได้ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาลำไยอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมในการทำงานทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ผู้อื่นได้ตั้งฉายาให้กับตนเอง เช่น มิสเตอร์ลำไย เจ้าพ่อลำไย ครูใหญ่ลำไย เป็นต้น

ในฐานะที่อาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาลำไย และแนวคิดการตัดแต่งลำไยแบบทรงฝาชีคว่า ทรงฝาชีหาย ทรงสี่เหลี่ยม เปิดกลางพุ่ม ซึ่งแนวคิดนี้เกิดจากการแก้ไขปัญหาเรื่องอะไร

เกิดจากปัญหาเนื่องจากเมื่อลำไยมีขนาดต้นที่สูงและใหญ่ ทำให้ยากต่อการเก็บเกี่ยวและการดูแลรักษา ดังนั้นเมื่อทำการลดทรงพุ่มเพื่อให้สะดวกต่อการเก็บเกี่ยว การจัดการ ทำให้แสงมีการกระจายตัวได้ดี ส่งผลทำให้พืชมีการสร้างอาหารสำหรับการเจริญเติบโตของต้นและผลที่ดี โดยเฉพาะการลดปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงานการตัดแต่งกิ่ง และผู้ชำนาญเรื่องการการเก็บผลผลิต ซึ่งเป็นปัญหาหลักของการทำสวนลำไย และเมื่อลดความสูงของต้นลง ทำให้สามารถเก็บผลผลิตได้สะดวก ในช่วงแรกที่ใช้การดูแลด้วยวิธีนี้ชาวเกษตรกรยังเกิดความเสียดายเพราะอยากได้ผลผลิตให้มากที่สุด เนื่องจากต้องมีการตัดแต่งกิ่งอาจทำให้ผลผลิตน้อยลง แต่สุดท้ายเมื่อทดลองทำได้พิสูจน์แล้วว่าได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ สะดวกต่อการเก็บเกี่ยว และต้นทุนรวมทั้งหมด ลดลงร้อยละ 40

รบกวนช่วยเล่าประสบการณ์ในการทำงานวิจัยหรือการพัฒนาลำไย

ได้มีโอกาสทำสวนลำไยตั้งแต่สมัยวัยเด็ก เพียงแต่ไม่ได้มีการทำวิจัย ทำงานในลักษณะเหมือนเกษตรกรทั่วไป แต่เมื่อได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท ได้รับการเรียนรู้ จึงทำให้การทำงานวิจัยอย่างเป็นระบบมากขึ้น เกิดการวางแผนงาน การรับรอง การเปรียบเทียบระหว่างของเดิมและสิ่งที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเกิดจากสิ่งที่มีข้อสงสัย ปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีต จึงได้ทำการเกิดการพิสูจน์ ทดสอบ วิจัยเกิดขึ้น

อาจารย์รุ่นใหม่หรือนักวิจัยรุ่นใหม่จะสามารถทำงานวิจัยและงานบริการวิชาการ ที่เป็นผลงานควบคู่ไปพร้อมกันได้อย่างไร (เนื่องจากปัจจุบันการขอทุนวิจัย มักจะต้องตอบโจทย์ในเรื่องของการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ใครสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้บ้าง)

หัวใจหลักสำคัญของการทำงานวิจัยไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการได้รับทุนมากหรือน้อยเพื่อสนับสนุนงานวิจัย แต่นักวิจัยควรให้ความสำคัญในเรื่องปลายทางของผลเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างไร เช่น ประโยชน์ เชิงวิชาการ เชิงชุมชน เชิงสาธารณะ เชิงพาณิชย์ เพราะฉะนั้นขึ้นกับการออกแบบงาน หรือ ขึ้นอยู่การวางเป้าหมาย และต้องมีความมุ่งมั่นในการทำงาน ตนเองนอกจากทำงานวิจัยแล้ว ยังได้มีโอกาสเป็นวิทยากรบรรยาย จึงทำให้งานวิจัยของตนเองได้รับการถ่ายทอดไปสู่เกษตรกร ดังนั้น เมื่อเราสามารถออกแบบการเขียนผลงานวิจัยด้วยตนเองได้ และหากทำงานวิจัย มีองค์ความรู้ได้ในระดับหนึ่ง ในครั้งต่อไปอาจทำงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่กับการถ่ายทอดให้ผู้อื่น เช่น หากเราได้ผลงานวิจัยชิ้นแรกแต่ยังไม่ได้นำไปสู่การบริการวิชาการ และเมื่อได้ผลงานวิจัยชิ้นที่สองให้ดำเนินการนำไปทดสอบและทดลอง หลาย ๆ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดการเก็บข้อมูลเป็นสถิติ จนได้ผลงานวิจัยและการบริการวิชาการไปพร้อมกัน และควรมีการทดสอบทฤษฎีที่ค้นคว้ามีความถูกต้องหรือไม่ ซึ่งหลักสำคัญของนักวิจัย หากทำงานวิจัยที่อยู่ในแปลง หากลงมือทำแค่ครั้งเดียวหรือไม่ก็ครั้ง ไม่ควรรีบด่วนสรุปผล ควรมีการทดสอบจนกระทั่งเกิดความมั่นใจได้ผลที่มีคุณภาพจริง จึงสามารถนำไปถ่ายทอดได้ โดยจะขอยกตัวอย่างผลงานวิจัยของตน เช่น การตัดแต่งข้อผลลำไย ช่วงแรกได้ลงมือปฏิบัติและมีการเก็บสถิติด้วยตัวเอง มีการทดสอบผลลัพธ์ คุณภาพ ผลตอบแทนที่ดีของวิธีการตัดแต่งกิ่งลำไยในแต่ละแบบ หลังจากนั้นจึงจะสามารถนำไปทดสอบกับแปลงของเกษตรกรที่หลากหลายทั้งสถานที่ สภาพแวดล้อม ระยะเวลา โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการทำวิจัยโดยอาจจะเก็บข้อมูลแบบไม่ต้องละเอียดมากนัก และเมื่อเกษตรกรได้ทดลองลงมือปฏิบัติจริง เรียนรู้ และได้ผลลัพธ์ที่ดี จะทำให้ขยายผลได้เร็วขึ้น เนื่องจากเมื่อเกษตรกรที่ทดลองเกิดความมั่นใจ จะเป็นกลุ่มผู้ที่ยืนยันผลที่ดีระหว่างชาวสวนกลุ่มอื่นๆ และหากเมื่อมีโอกาสได้บรรยายให้ความรู้กลุ่มอื่น ก็ขอให้เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมเป็นผู้ยืนยันผลสำเร็จที่เกิดขึ้น เพื่อส่งต่อข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือในการถ่ายทอดสู่เกษตรกรท่านอื่นๆ เนื่องจากพูดพันคำสุทำให้ดูครั้งเดียวไม่ได้

ระหว่างการทำงานวิจัย อาจารย์มักมีความรู้สึกเหนื่อย ท้อแท้ กรณีหากทำงานวิจัย หรือขอตำแหน่งทางวิชาการไม่สำเร็จ

การทำงานทุกงานมักมีปัญหาหมดทั้งสิ้น เพียงแต่จะเลือกแก้ปัญหา ต่อสู้ และที่สำคัญมีความมุ่งมั่นเพียงใด มองภาพหลาย ๆ เรื่องให้เป็นในเชิงบวก ซึ่งปกติการทำงานวิจัยมักจะมีทั้งปัญหาที่มากนักน้อยแตกต่างกันไป แต่ที่สำคัญคือต้องมีการวางแผนที่ดีเพื่อช่วยลดปัญหาให้น้อยลง สำหรับตนเองไม่ค่อยพบปัญหาอะไรมากนัก แต่จะขอยกตัวอย่างปัญหาที่นักวิจัยมักพบคือ เรื่องความต่อเนื่องในการทำงานวิจัย ดังนั้น ฝากถึงนักวิจัยควรมีความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นเรื่องสำคัญ ควรนำผลงานวิจัยที่มีคุณภาพนำไปถ่ายทอดส่งเสริมให้กับเกษตรกร ซึ่งในความเป็นจริงอาจต้องใช้ระยะเวลาในการลงมือปฏิบัติยาวนานกว่าจะเกิดผลสำเร็จ ดังนั้น หากไม่มีความมุ่งมั่นก็อาจเกิดความท้อถอย แต่สำหรับตนเองจะมุ่งมั่นมีเป้าหมายเพื่อหาวิธีการทำอย่างไรให้เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้ประโยชน์ได้ แม้กระทั่งกรณีไม่ได้ทุนสำหรับวิจัย ก็ยังคงทำทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความจริงแล้วทุนวิจัยอาจไม่ใช่เรื่องของงบประมาณเพียงอย่างเดียว อาจจะ

เป็นเรื่องของทุน ความรู้ เวลาที่ตนเองมี นักศึกษาที่ช่วยงาน เครือข่ายเกษตรกร ซึ่งเป็นทุนได้ทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นหากมีโอกาสได้งบวิจัยก็ดำเนินการให้เต็มระบบ แต่หากปีไหนไม่ได้ทุนก็ยังสามารถทำงานเท่าที่ดำเนินการได้ ขอยกอีกหนึ่งตัวอย่างในการทำงานวิจัยของตนเองในอดีต โดยได้รับแหล่งทุนหลักจากสกว. เพื่อทำงานวิจัยการพัฒนาลำไย โดยการทำงานวิจัยตนเองได้พัฒนาเรื่องลำไยอย่างต่อเนื่อง และไม่ได้ทำงานหัวข้อวิจัยเรื่องเดิม ๆ เพื่อให้หน่วยงานที่ให้แหล่งทุน หรือผู้ทรงคุณวุฒิได้ทราบถึงคุณภาพงานวิจัย มีความสำคัญอย่างไร และเห็นถึงการดำเนินงานวิจัยที่ต่อเนื่อง ซึ่งตนเองได้ทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 18 ปี และการกำหนดโจทย์วิจัยก็เป็นเรื่องสำคัญ รวมถึงการสะท้อนความคิดเห็นจากเกษตรกร เพื่อนำมาเป็นปัญหาหลักในการทำงานวิจัย การขอทุนสนับสนุนวิจัย

มีความคิดเห็นอย่างไร กับภาระงานในตำแหน่งอาจารย์ ทั้งสอน วิจัย บริการวิชาการ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม การดูแลนักศึกษา การดูแลหลักสูตร การเขียนรายงานกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มคอ.5,มคอ.3) เราจะมีแรงกระตุ้น บริหารจัดการอย่างไร เพื่อให้มีความสุขในการทำงาน

ให้มองเป็นอาชีพที่มีความท้าทาย เนื่องจากเป็นงานเพื่อสร้างพัฒนาคน ให้นักศึกษาสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดความภาคภูมิใจ และในมุมมองของตนเองไม่ได้มีความรู้สึกเหนื่อยจากการทำงานในตำแหน่งอาจารย์ เนื่องจากเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ดังนั้น ถ้าหากมีการปฏิบัติงานด้านการเรียนการสอนแล้วหากทำควบคู่กับการทำงานด้านบริการวิชาการ ด้านการทำวิจัย จะมีโอกาสพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การถ่ายทอดระหว่างเกษตรกรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง และในบางครั้งต้องมีการออกนอกพื้นที่ สิ่งเหล่านี้จะทำให้เราเกิดความสุขในการทำงานเพิ่มขึ้น และด้วยความโชคดีของตนเองนอกจากได้ทำงานภายในมหาวิทยาลัย ยังมีโอกาสออกนอกพื้นที่ไปยังชุมชน ได้เกิดการเรียนรู้ ปัญหาจากการทำเกษตรจากเกษตรกรโดยตรง ได้โจทย์วิจัย ดังนั้น ต้องฝึกคิดเชิงบวกในการทำงานมากขึ้น หากเราทำดีสักเพียงใด ก็มักหลีกเลี่ยงไม่พ้นกับการถูกติชมจินตนา ให้มองภาพเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ควรใส่ใจ แต่เพียงข้อคิดเห็นเหล่านั้นนำมาพัฒนาดตนเอง

ฝากข้อคิดให้กับอาจารย์ นักวิจัย ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จะมีวิธีการอย่างไรให้ตนเองใช้ชีวิตอย่างมีความสุขกับการเดินเส้นทางสายวิชาการนี้อย่างไร

เมื่อตัดสินใจเข้ามาในเส้นทางสายวิชาการ ให้คิดเสมอว่าเป้าหมายสิ่งแรกคือต้องมีผลงานเด่นที่เป็นเรื่องสำคัญๆ อย่างน้อยหนึ่งเรื่องในระหว่างที่อยู่ตำแหน่งสายวิชาการ และหากเมื่อผู้อื่นคิดถึงผลงานวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ต้องทำให้นักผลงานของตนเองเป็นบุคคลแรก ดังนั้น สมมุติหากอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีผลงานเด่น จำนวน 700 เรื่อง นั้นหมายถึงจะมีอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 700 คน โดยจะขอหยิบยกพระบรมราโชวาทนายหลวงราชการที่9 พระองค์ท่านได้ทรงดำรัสไว้ว่า “เรามีชิ้นงานหลายเรื่อง แต่จงเลือกชิ้นงาน

ที่ดีที่สุด” เพราะฉะนั้นเมื่อเราประเมินแล้วว่าเป็นชิ้นงานที่สำคัญและตนเองมีความถนัด เมื่อทำแล้วเกิดประโยชน์ต่อสังคม ให้ควรทำอย่างต่อเนื่องเป็นประจำ จนให้เกิดความชำนาญ และสิ่งที่สำคัญคือให้ใช้ความเชี่ยวชาญ ความชำนาญหรือองค์ความรู้ของตนเองไปสู่การนำไปใช้ประโยชน์ให้กับผู้ใด หาวิธีการอย่างไรเพื่อช่วยในการพัฒนาประเทศชาติ